

DR | GENERALDIREKTØREN
Maria Rørbye Rønn

DR Byen
Emil Holms Kanal 20
DK- 0999 København C
T. +45 3520 3040
dr.dk

4. oktober 2021

Kære

Du har den 17. september 2021 klaget over en artikel fra dr.dk fra den 18. juni 2021. Efter at redaktionen afviste din kritik, har du klaget videre til lytternes og seernes redaktør. Han har nu gennemgået sagen og skrevet en indstilling.

Jeg fremsender hermed indstillingen, hvis konklusion jeg er enig i.

Med venlig hilsen

Maria Rørbye Rønn
Generaldirektør

Kopi:

Journalen
Etikchef Anja Lundberg Andersen, GD Stab
Underdirektør Lasse Ring Christensen, GD Stab,
Seniorkonsulent Mikkel Vincentz Pedersen, LSR
Redaktionschef Mikkel Worsøe Andersen, DR NAD
Chefkonsulent Marianne Juul, DR NAD
Indholdschef Kirsten Marie Svendsen, DR NAD
Direktør Sandy French, DR NAD

Gennemgang af sagen

Den 17. september 2021 skriver _____ (herefter benævnt Klager) til lytter-nes og seernes redaktør (herefter benævnt LSR).

Klager peger på, at der er et afsnit, som efter Klagers opfattelse er misvisende i en artikel fra den 18. juni 2021. Artiklen har overskriften *"Tjener en sygeplejerske 25.000 eller 42.000 kroner? Her er, hvad der er op og ned i den rasende løndebat."*

Klager fremhæver et bestemt citat:

"Mens sygeplejerskerne hænger efter lærerne i lønstatistikken, så er de væsentligt foran pædagogerne. Alle tre har stort set samme uddannelseslængde, men de fleste lærere og pædagoger arbejder eksempelvis ikke om natten."

Klager uddyber, hvorfor Klager finder afsnittet fejlagtigt:

"Der står, at alle 3 grupper (lærere, pædagoger og sygeplejersker) har samme uddannelseslængde, MEN de fleste lærere og pædagoger arbejder eksempelvis ikke om natten. Det viser sig, at alle 3 grupper arbejder de fleste ikke om natten. Hvorfor er sygeplejersker ikke også nævnt efter "men". Der er nogen, inklusiv mig selv, som har tolket det som om, at de fleste sygeplejersker ikke arbejder om natten."

Det giver god mening, at hvis man stiller 3 personer eller grupper op, og siger, "de er A, men 2 af dem gør ikke B", så opfylder den sidste ikke B. Jeg vil vove at påstå, at de fleste med sund fornuft tolker, at så gælder den 3. gruppe ikke betingelsen, fordi ellers vil man nævne dem."

Jeg kan komme med et eksempel: "Søren har 3 børn, men 2 af dem er under 18 år". Det mest naturlige for mig og dem, jeg omgiver mig af er at forstå det som om, at den sidste er over 18 år. Hvorfor skulle man ellers sige, at 2 af dem er under 18 år, hvis alle 3 er under 18 år."

Jeg kan virkelig ikke se, hvorfor man skal lave sætningen, hvis ingen af grupperne har et overtal af ansatte, der arbejder om natten."

DR's svar til klager

Den 22. september svarer redaktionschefen for DR Erhverv og Økonomi, Mikkel Worsøe Andersen (Herefter benævnt Redaktionschefen) på klagen.

Han skriver: *"Jeg er ikke enig med din udlægning, men sprog er jo ofte op til en subjektiv forståelsestolkning. Længere oppe i artiklen fremgår følgende:*

En stor del af sygeplejerskers løn består af tillæg for skæve vagter om aftenen og natten og i weekenden. Sat ind i den kontekst mener jeg, at vi overordnet lykkes med forklaringen."

Procedure

DR skal ifølge sine egne etiske retningslinjer svare en klage inden for fire uger, men man bestræber sig på, at det sker væsentligt hurtigere. Fristen er overholdt. DR besvarer ikke klager vedrørende artikler, indslag m.m. mere end 12 uger efter udgivelsestidspunktet.

Den frist er ikke overskredet her. Svaret forholder sig til Klagers kritik. Proceduren er overholdt.

Ankesag

Klager henvender sig efterfølgende til LSR med krav om anke af DR's svar. Samme dag, den 22. september, beder LSR Klager om at uddybe, hvad det er, som Klager mener er fejlen i teksten, før LSR godkender den som en anke.

LSR skriver den 22. september til Klager: *"Det er denne sætning, som du kalder misvisende: "Mens sygeplejerskerne hænger efter lærerne i lønstatistikken, så er de væsentligt foran pædagogerne. Alle tre har stort set samme uddannelseslængde, men de fleste lærere og pædagoger arbejder eksempelvis ikke om natten."*

Jeg læser den sådan, at i modsætning til lærere og pædagoger, så arbejder sygeplejerskerne om natten i et betydeligt omfang. Altså at lærere og pædagoger stort set aldrig arbejder om natten.

Men hvad er det, som du mener er forkert i den opfattelse?

Klager vender tilbage med et svar til LSR den 22. september. Klager skriver: *"Ja, det er det citat, jeg synes er misvisende? De fleste sygeplejersker arbejder ikke om natten ligesom lærere og pædagoger. Hvor ser du, at der skrives "i betydelig omfang"? Der står jo de fleste ved 2 af grupperne. Majoriteten af sygeplejerskerne arbejder ikke om natten. Derfor er ordet "men" formålsløst. Skriv dog, at sygeplejerskerne har en større andel af natarbejde end lærere og pædagoger.*

At skrive minoriteten af lærere og pædagoger arbejder om natten uden at nævne, at det også er en minoritet hos sygeplejersker er for mig at se misvisende. Så lad være med at skrive de 3 faggrupper i starten af sætningen."

Samme dag supplerer Klager sit svar til LSR med følgende:

"Jeg har snakket med en fra Dansk Sprognævn i dag. Hun siger, at sætningen ikke er decideret faktisk forkert, som jeg også anerkender i min klage.

Hun kan godt sagtens forstå, det kan virke misvisende, og folk tolker det på den måde, som jeg gør. Hun synes også, at sætningen kunne være skrevet mere elegant, så folk ikke misforstår.

Det er altså ikke verdens undergang at rette sætningen lidt, så det ikke kan misforstås, hvilket der er rationelle grunde til."

Klager føjer til, at ordet "men" forbinder sætninger eller sætningsled, hvor der består en modsætning, hvilket Klager ikke mener er tilfældet her. Igen understreger han, at det er et mindretal blandt de tre nævnte faggrupper, som arbejder om natten.

Indstilling fra lytternes og seernes redaktør

I henhold til DR's etiske retningslinjer skal sproget i DR være klart, forståeligt og troværdigt. Sproglig forståelighed sigter også på det indholdsmæssige, står der i retningslinjerne. Der stilles høje krav til retskrivningen.

Klager påpeger, at der i det påklagede afsnit skabes en – efter Klagers opfattelse – falsk modsætning mellem tre faggrupper, lærere, pædagoger og sygeplejersker ved brugen af ordet "men". Afsnittet lyder: *"Mens sygeplejerskerne hænger efter lærerne i*

lønstatistikken, så er de væsentligt foran pædagogerne. Alle tre har stort set samme uddannelseslængde, men de fleste lærere og pædagoger arbejder eksempelvis ikke om natten."

Jeg opfatter den sidste sætning sådan, at "men'et" går på, at i modsætning til lærere og pædagoger, så arbejder sygeplejersker faktisk i et vist omfang om natten. Klager hæfter sig ved, at de fleste inden for de tre faggrupper – herunder også sygeplejerskerne - ikke arbejder om natten. Derfor bør der – ifølge Klager – ikke skabes en falsk modsætning til sygeplejerskerne ved at benytte ordet "men".

Som påpeget af Redaktionschefen gennemgår artiklen forskellige lønberegninger for sygeplejerskernes vedkommende, inden det påklagede citat kommer. Der står i artiklen om beregning af sygeplejerskernes løn:

"Grundløn og bruttoløn

I dette eksempel tager vi udgangspunkt i de sygeplejersker, som er ansat i landets regioner. Det er dem, du eksempelvis møder på sygehusene.

En anden stor arbejdsplads er kommunerne. Lønningerne ligner hinanden, men der kan være forskelle.

Når mange sygeplejersker taler om deres løn, så fokuserer de på deres grundløn, mens de offentlige statistikker gør hele deres løn op - inklusiv forskellige tillæg og pension.

Tillæggene bliver givet for blandt andet at arbejde om natten, men der er også kvalifikationstillæg. Derudover er der ting som særlig feriegodtgørelse og pension.

Tallene ovenfor stammer fra Kommunerne- og Regionernes løndatakontor og er tal, som både lønmodtagerorganisationer og arbejdsgivere står inde for.

Kigger man altså kun på grundlønnen, så er en løn på de omkring 25.000 kroner korrekt.

En stor del af sygeplejerskers løn består af tillæg for skæve vagter om aftenen og natten og i weekenden.

Mange sygeplejersker mener ikke, at tillæggene skal regnes med, fordi de er ekstrabetaling for at arbejde på særlige tidspunkter, fordi de kan svinge med tiden og fordi mange andre faggrupper ikke har ligeså store tillæg.

Men tillæggene udgør samtidig en meget store del - op mod en tredjedel - af sygeplejerskernes løn og de skæve vagter anses af mange som en fast del af arbejdet, og derfor skal tillæggene med.

Samlet set udbetaler regionerne i år 19 milliarder kroner i løn til sygeplejerskerne."

Der er ikke nævnt tal i artiklen for, hvorledes de andre to nævnte gruppers løn bliver beregnet, heraf hvor meget der stammer fra vagttillæg.

Sætningen og formuleringen forekommer korrekt i den forstand, at sygeplejerskerne har mere natarbejde og flere vagtillæg end lærere og pædagoger. Derved udgør tillægene en større del af sygeplejerskernes løn. Men som Klager selv foreslår, havde det været mere præcist at skrive at, *"sygeplejerskerne har en større andel af natarbejde end lærere og pædagoger"*. Det afspejler sig i sygeplejerskernes løn, fordi den i højere grad end de to andre offentlige faggruppers lønninger indeholder betaling for skæve arbejdstider og vagter indregnet i den samlede løn.

Der er tale om en sætning, som godt kunne være mere præcis, men direkte fejlagtig er den ikke, og set i sammenhængen med artiklens øvrige oplysninger er det muligt at forstå, hvad skribenten mener med brugen af ordet "men".

Klager får ikke medhold i, at der skulle være tale om en etisk overtrædelse.

Konklusion og sammenfatning

En Klager mente, at DR overtrådte sine egne etiske retningslinjer ved at skrive et afsnit i en artikel om sygeplejerskers lønforhold, som var direkte misvisende. I artiklen stod:

"Mens sygeplejerskerne hænger efter lærerne i lønstatistikken, så er de væsentligt foran pædagogerne. Alle tre har stort set samme uddannelseslængde, men de fleste lærere og pædagoger arbejder eksempelvis ikke om natten."

Klager var af den opfattelse, at det er en minoritet inden for alle tre offentlige faggrupper, lærere, pædagoger og sygeplejersker, som arbejder om natten. Derfor er der ingen grund til at bruge ordet "men" og skabe en modsætning mellem de tre grupper. Imidlertid redegør artiklen for, at sygeplejersker modtager op imod en tredjedel af lønnen gennem tillæg for skæve vagter. Afsnittet kunne have været mere præcist formuleret, men er forståeligt, navnlig fordi artiklen i forvejen og inden citatet bringes er grundig i sin analyse af sygeplejerskernes lønsammensætning. DR var således ikke vildledende i sit sprog, og der er ikke tale om nogen overtrædelse af DR's etiske retningslinjer.

Klager får ikke medhold.

Jesper Termansen, den 4. oktober 2021